

Inhoud

Arbeid en sociale zekerheid

- Werkloze beroepsbevolking, juli–september 2007.
pag. 2

Bouwen en wonen

- Toegevoegde waarde van de bouwnijverheid;
volumemutaties, augustus 2007. pag. 3

Inkomen en bestedingen

- Consumentenconjunctuuronderzoek, oktober
2007. pag. 3
- Consumptieve bestedingen door huishoudens, augustus
2007. pag. 4 en 5

Verklaring van de tekens

. = gegevens ontbreken; – = nihil; x = geheim; * = voorlopig cijfer.
() achter de titel = nummer met de laatst gepubliceerde
overeenkomstige tabel.

Auteursrecht

© Centraal Bureau voor de Statistiek, Voorburg/Heerlen, 2007.
Verveelvoudiging is toegestaan, mits het CBS als bron wordt vermeld.
ISSN: 0166-9680.

Informatie

Infoservice: tel. (088) 570 70 70;
Website: www.cbs.nl;
Conjunctuur: teletekst pag. 506 en 507;
Redactie SB: CBS, Postbus 4000, 2270 JM Voorburg.

Werkloosheid neemt verder af

In de periode juli–september 2007 waren gemiddeld 328 duizend personen werkloos. Dit komt overeen met 4,3 procent van de beroepsbevolking. Een jaar eerder was dit nog 5,4 procent. De voor seizoeneffecten gecorrigeerde werkloosheid daalde in het afgelopen halfjaar met gemiddeld 7 duizend per maand.

Daling werkloosheid 7 duizend per maand

Gecorrigeerd voor seizoeneffecten kwam de werkloosheid in de periode juli–september 2007 uit op 333 duizend personen, 14 duizend minder dan in de voorgaande driemaandsperiode. Vanwege het steekproefkarakter van de cijfers is het beter om de ontwikkeling over een langere periode te bekijken. In het afgelopen halfjaar is de werkloosheid met gemiddeld 7 duizend per maand afgenomen.

Afname in alle leeftijdsgroepen

De niet voor seizoen gecorrigeerde werkloosheid was in de periode juli–september 2007 eenvijfde lager dan een jaar eerder. De werkloosheid nam af in alle leeftijdsgroepen, maar bij de 25–44-jarigen was de afname relatief sterker dan bij de jongeren en de 45-plussers. In het afgelopen jaar daalde de werkloosheid onder 25–44-jarigen met 39 duizend personen tot 133 duizend. Het werkloosheidspercentage kwam daarmee op 3,4.

In de periode juli–september 2007 waren 84 duizend jongeren werkloos, 16 duizend minder dan een jaar eerder. De jeugdwerkloosheid daalde daarmee tot 8,9 procent. Bij de 45-plussers daalde de werkloosheid met 23 duizend tot 112 duizend personen. In de periode juli–september was 3,9 procent van de oudere beroepsbevolking werkloos.

Technische toelichting

De *werkloze beroepsbevolking* volgens de officiële definitie bestaat uit alle mensen van 15–64 jaar zonder werk (of met werk voor minder dan twaalf uur per week), die actief op zoek zijn naar betaald werk voor twaalf uur of meer per week en daarvoor beschikbaar zijn.

De cijfers over de werkloze beroepsbevolking zijn voornamelijk gebaseerd op de Enquête Beroepsbevolking, een steekproefonderzoek dat maandelijks onder dertigduizend mensen in Nederland wordt gehouden. De uitkomsten uit dit steekproefonderzoek kennen een onnauwkeurigheidsmarge. De maandelijksse werkloosheidscijfers kunnen worden aangepast op basis van het beschikbaar komen van nieuw of geactualiseerd bronmateriaal en in het kader van de aansluiting op de Nationale rekeningen.

De seizoengecorrigeerde reeks wordt iedere maand met het beschikbaar komen van nieuwe werkloosheidscijfers opnieuw vastgesteld. Hierdoor kunnen eerder gepubliceerde cijfers zijn bijgesteld. Op de website van het CBS (www.cbs.nl) staat een korte toelichting op de seizoen-correctie.

Meer informatie

Het Centrum voor werk en inkomen (CWI) publiceert cijfers over de niet-werkende werkzoekenden op de CWI-website. Niet-werkende werkzoekenden en de werkloze beroepsbevolking verschillen sterk van samenstelling, waardoor ze niet zonder meer met elkaar kunnen worden vergeleken. Enerzijds staan niet alle werklozen ingeschreven bij het CWI. Dit betreft vooral personen zonder recht op een uitkering zoals jongeren en herintreders. Anderzijds staan er personen ingeschreven bij het CWI die niet tot de werkloze beroepsbevolking horen. Dit betreft vooral personen die niet direct beschikbaar zijn, of niet actief zoeken, of werk zoeken voor minder dan twaalf uur per week. Meer informatie over beide begrippen staat in een gezamenlijk artikel van het CBS en het CWI dat u kunt vinden op de website van het CBS (www.cbs.nl).

Werkloze beroepsbevolking ¹⁾

(39)

	Dec.– febr.	Jan.– maart	Febr.– april	Maart– mei	April– juni	Mei– juli	Juni– aug.	Juli– sept.	Aug.– okt.	Sept.– nov.	Okt.– dec.	Nov.– jan.
x 1 000												
2001	273	277	262	237	232	246	250	256	237	243	242	249
2002	271	282	290	273	288	310	325	321	312	314	316	318
2003	332	369	384	385	397	407	405	408	400	420	423	451
2004	474	503	500	496	485	484	477	457	458	466	472	479
2005*	495	516	514	501	492	497	488	476	456	459	447	450
2006*	454	460	447	430	407	415	400	407	390	390	377	374
2007*	384	401	375	354	346	363	342	328				
Verandering t.o.v. een jaar eerder												
2002	–2	5	28	36	57	64	75	65	75	70	75	69
2003	60	87	93	112	109	97	80	86	88	106	106	133
2004	142	134	117	111	88	77	72	49	58	46	49	27
2005*	21	13	13	5	6	13	11	20	–2	–7	–26	–29
2006*	–40	–56	–67	–71	–85	–82	–88	–69	–66	–69	–70	–76
2007*	–70	–59	–72	–77	–61	–53	–59	–79				
Na verwijdering van seizoeninvloeden												
2001	270	264	253	241	234	238	245	254	246	250	258	260
2002	269	267	276	273	288	301	319	321	325	326	337	329
2003	329	350	366	379	395	398	402	411	417	436	444	459
2004	470	480	481	486	484	475	478	464	478	482	490	484
2005*	489	491	494	491	494	489	491	483	477	473	462	453
2006*	447	433	428	423	413	408	405	413	409	402	390	377
2007*	377	374	357	349	349	355	347	333				

¹⁾ Werkloze beroepsbevolking van 15–64 jaar.

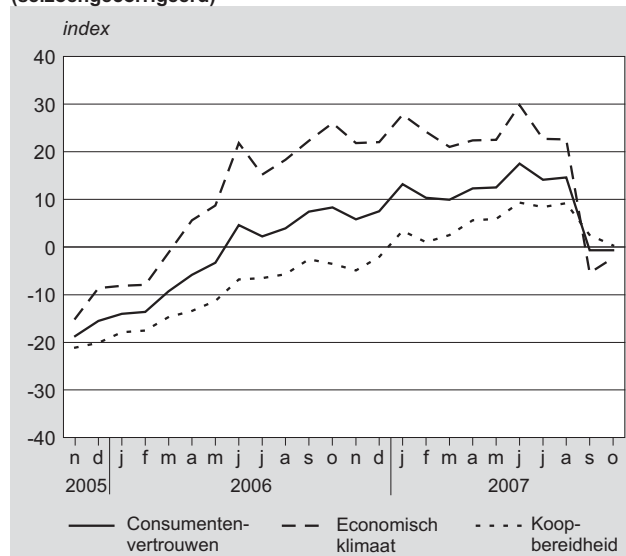
Vertrouwen consument ongewijzigd

Na een scherpe daling in september is het vertrouwen van de consument in oktober gelijk gebleven. Consumenten waren iets minder negatief over het economisch klimaat. De koopbereidheid nam daarentegen licht af. Per saldo bleef de indicator van het consumentenvertrouwen op -1. In vergelijking met september zijn consumenten iets positiever geworden over de toekomst en iets negatiever over het verleden.

De licht verbeterde stemming over het economisch klimaat in Nederland is vooral toe te schrijven aan het aanzienlijk minder negatieve oordeel over de economische situatie in de komende twaalf maanden. Niettemin is het de tweede achtereenvolgende maand dat consumenten overwegend pessimistisch zijn over de directe economische toekomst. Hier ging een periode van bijna twee jaar aan vooraf van vooral optimisme. Over het economisch klimaat in de afgelopen twaalf maanden waren consumenten in oktober wat somberder.

De koopbereidheid van consumenten is iets afgenomen. In september was er al sprake van een forse afname van de koopbereidheid. Dat werd toen vooral veroorzaakt door toegenomen pessimisme over de eigen financiële situatie. De iets verminderde koopbereidheid in oktober is vooral veroorzaakt doordat consumenten het een minder gunstige tijd vinden voor grote aankopen. Ook zijn ze wat negatiever

Consumentenvertrouwen, economisch klimaat en koopbereidheid (seizoengecorrigeerd)

geworden over de eigen financiën in de afgelopen twaalf maanden. Voor wat betreft de eigen geldzaken in komende twaalf maanden zijn consumenten juist iets positiever geworden.

Consumentenconjunctuuronderzoek ¹⁾

(39)

	Jan.	Febr.	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.
<i>Index van consumentenvertrouwen ²⁾</i>												
2003	-36	-39	-38	-38	-36	-36	-40	-33	-33	-33	-30	-29
2004	-32	-24	-27	-26	-28	-25	-21	-19	-21	-24	-26	-29
2005	-26	-23	-22	-16	-22	-26	-23	-27	-26	-22	-19	-16
2006	-14	-14	-9	-6	-3	5	2	4	7	8	6	8
2007	13	10	10	12	13	18	14	15	-1	-1		
<i>Index van het economisch klimaat ²⁾</i>												
2003	-62	-66	-67	-64	-58	-56	-64	-49	-49	-50	-41	-41
2004	-46	-31	-35	-35	-39	-32	-26	-22	-23	-29	-31	-37
2005	-35	-25	-20	-10	-22	-30	-28	-32	-29	-20	-15	-9
2006	-8	-8	-1	6	9	22	15	18	22	26	22	22
2007	28	24	21	22	22	30	23	23	-5	-2		
<i>Index van de koopbereidheid ²⁾</i>												
2003	-19	-20	-20	-21	-21	-22	-24	-23	-23	-22	-22	-20
2004	-23	-20	-22	-20	-20	-19	-19	-17	-19	-22	-22	-25
2005	-21	-22	-23	-20	-22	-23	-20	-24	-25	-24	-21	-20
2006	-18	-17	-15	-13	-11	-7	-6	-6	-3	-3	-5	-2
2007	3	1	2	6	6	9	8	9	3	0		

¹⁾ Dit onderzoek wordt medegefinancierd door de Europese Commissie; netto steekproef aantal is 992 in de maand oktober 2007. Voor berekeningswijze van de indexen zie de publicatie Gebruikershandboek Consumentenconjunctuuronderzoek 1972-1992 (SDU/uitgeverij, 1994).

²⁾ Na correctie voor seizoeninvloeden. De seizoencorrectie wordt in januari van elk jaar aangepast. Hierdoor zijn verschillen mogelijk met eerder gepubliceerde uitkomsten.

Toegevoegde waarde van de bouwnijverheid; volumemutaties t.o.v. de overeenkomstige periode van het voorgaand jaar

(38)

	2005	2006	2006		2007							Sept. '06- aug. '07	
			3e kw.	4e kw.	1e kw.	2e kw.	april	mei	juni	juli	aug.	jan.–aug.	
%													
Toegevoegde waarde	3,0	4,1	4,5	3,8	7,2	5,4	7,1	3,2	6,4	5,6	13,0	6,8	5,8

Toegevoegde waarde is gedefinieerd als het verschil tussen de productiewaarde en de waarde van het verbruik. De cijfers zijn niet voor seizoeninvloeden gecorrigeerd. Een verdere detaillering naar bedrijfsklassen is niet beschikbaar. De cijfers zijn aangepast aan de Nationale rekeningen 2006 en aan de Kwartaalrekeningen.

Consumptie groeit weer harder

In augustus hebben huishoudens 2,1 procent meer besteed aan goederen en diensten dan in dezelfde maand een jaar eerder. Een maand eerder bedroeg de groei van de consumptie zelfs 3,7 procent. De consumptiegroei in deze twee zomermaanden samen lag hoger dan gemiddeld in het eerste halfjaar van 2007. Toen werd de groei nog gedrukt door het lage gasverbruik.

In augustus was de groei van de bestedingen aan voeding en genot met 3,1 procent opvallend hoog. Verder hebben huishoudens in augustus 1,8 procent meer besteed aan

duurzame goederen. Ze hebben vooral meer nieuwe auto's gekocht. Aan diensten gaven huishoudens 2,1 procent meer uit dan een jaar eerder.

De consumptie door huishoudens groeit al sinds begin 2005 onafgebroken. In de eerste helft van 2007 werd de consumptiegroei gedrukt door het lage gasverbruik als gevolg van het zachte weer. Het gas speelt echter in de zomermaanden juni, juli en augustus geen rol van betekenis. De consumptiegroei in de zomer lag weer op het niveau van vorig jaar.

I. Consumptieve bestedingen door huishoudens incl. instellingen zonder winstoogmerk werkzaam ten behoeve van huishoudens (IZWh) ¹⁾, waardemutaties

(35)

	Mutaties in procenten t.o.v. de overeenkomstige periode van het voorgaand jaar											
	2006 ²⁾			2007								
	jaar	3e kw.	4e kw.	1e kw.	2e kw.	maart	april	mei	juni	juli	aug.	jan.–aug.
Voedings- en genotmiddelen	3,8	4,5	2,1	4,4	2,6	5,2	0,4	4,6	2,7	–0,3	6,5	3,4
<i>Voedingsmiddelen</i>	4,5	5,6	2,7	4,2	2,8	4,9	0,2	4,9	3,2	0,5	4,8	3,3
Aardappelen, groenten en fruit	10,3	16,4	5,4	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Vlees en vleeswaren	1,0	0,7	0,4	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Vis	10,3	14,7	7,8	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Zuivelproducten	2,5	2,3	1,5	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Brood, beschuit en broodproducten	5,2	5,0	3,9	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Overige voedingsmiddelen	3,6	3,7	2,4	.	.	.	.	.	.	.	.	.
<i>Genotmiddelen</i>	2,8	2,7	1,1	4,9	2,3	5,8	0,8	4,0	1,9	–1,5	9,4	3,6
Consumptie-ijs	3,5	7,2	–0,1	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Zoetwaren	2,8	1,2	3,3	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Dranken	3,3	4,9	–0,5	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Tabak	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Duurzame consumptiegoederen	6,0	5,2	4,4	5,6	4,9	8,2	5,4	1,2	8,1	9,2	2,5	5,4
Kleding en textiel	6,7	9,7	5,4	11,8	6,9	17,7	13,7	–2,6	10,1	.	.	7,8
Lederwaren en schoeisel	5,8	4,6	4,2	7,7	–1,9	15,2	13,3	–17,6	0,5	.	.	0,0
Woninginrichting	8,2	7,6	4,2	3,5	1,3	2,0	–1,7	2,1	3,5	.	.	3,3
Huishoudelijke apparaten	8,7	6,8	5,4	5,7	5,9	6,6	–2,0	6,7	11,8	.	.	6,6
Huishoudelijke artikelen	–1,5	–3,5	–4,4	–3,9	–4,6	.	.	.	.	.	.	.
Voertuigen	2,8	0,7	1,3	1,7	6,6	3,0	5,1	5,1	9,1	.	.	5,8
Overige duurzame goederen	7,2	3,7	7,4	7,3	7,5	9,8	5,9	5,7	10,9	.	.	6,9
Overige goederen	6,7	4,9	1,4	–2,6	1,0	–2,8	–3,6	2,8	3,8	3,9	3,2	0,1
Motorbrandstoffen	7,2	6,3	1,1	2,6	1,0	3,2	1,6	0,3	1,1	.	.	0,9
Energie	11,8	7,1	3,0	–8,2	–0,8	–10,5	–13,2	6,7	7,5	.	.	–3,3
Overige goederen	2,9	3,1	0,3	1,3	2,1	2,0	0,4	2,4	3,4	.	.	2,4
Totaal goederen	5,6	4,9	2,8	2,6	3,1	3,9	1,2	2,7	5,2	4,8	3,9	3,2
Diensten	3,3	4,0	3,5	4,2	3,8	4,3	3,7	3,7	4,0	3,9	3,8	3,9
Huisvesting	3,5	3,5	3,4	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Horecadiensten	4,5	3,9	4,5	7,2	6,7	8,1	7,5	5,2	7,5	.	.	6,0
Diensten m.b.t. recreatie en cultuur	4,4	4,6	4,7	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Diensten m.b.t. vervoer en communicatie	2,3	1,5	2,9	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Medische diensten en welzijnzorg	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Financiële en zakelijke diensten	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Overige diensten	2,5	3,1	4,0	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Consumptie door huishoudens incl. IZWh (binnenlands)	4,4	4,4	3,2	3,4	3,5	4,1	2,5	3,2	4,6	4,3	3,8	3,6
Consumptie door niet-ingezeten huishoudens in Nederland	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Consumptie door Ned. gezinshuishoudingen in het buitenland	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Consumptie door huishoudens incl. IZWh (nationaal)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

¹⁾ Deze reeks maand- en kwartaalcijfers sluit aan bij de uitkomsten van de reguliere Kwartaalrekeningen.

²⁾ In 2006 is een nieuw zorgstelsel ingevoerd. Dit heeft invloed op de consumptie door huishoudens. Hiervoor is gecorrigeerd.

II. Consumptieve bestedingen door huishoudens incl. instellingen zonder winstoogmerk werkzaam ten behoeve van huishoudens (IZWh) ¹⁾, volumemutaties oorspronkelijke reeks

(35)

	Mutaties in procenten t.o.v. de overeenkomstige periode van het voorgaand jaar											
	2006 ²⁾			2007								
	jaar	3e kw.	4e kw.	1e kw.	2e kw.	maart	april	mei	juni	juli	aug.	jan.–aug.
Voedings- en genotmiddelen	2,2	2,2	0,2	2,7	1,5	3,6	–1,0	3,6	1,9	–1,2	6,2	2,2
<i>Voedingsmiddelen</i>	2,5	2,6	0,5	2,2	1,5	3,2	–1,5	3,7	2,3	–0,4	5,0	2,0
Aardappelen, groenten en fruit	2,7	1,9	–2,5	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Vlees en vleeswaren	–0,6	–0,8	–1,0	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Vis	7,0	10,3	2,4	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Zuivelproducten	2,9	3,2	2,0	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Brood, beschuit en broodproducten	4,5	4,9	3,7	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Overige voedingsmiddelen	3,4	3,3	1,2	.	.	.	.	.	.	.	.	.
<i>Genotmiddelen</i>	1,6	1,6	–0,2	3,6	1,5	4,3	–0,1	3,4	1,2	–2,4	8,3	2,6
Consumptie-ijs	9,2	13,0	1,2	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Zoetwaren	3,5	2,7	3,8	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Dranken	1,4	2,9	–2,1	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Tabak	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Duurzame consumptiegoederen	6,4	5,4	4,8	5,7	4,9	7,6	4,8	1,4	8,5	8,9	2,7	5,4
Kleding en textiel	7,1	8,8	5,7	10,5	4,9	14,4	10,3	–4,3	8,7	.	.	6,2
Lederwaren en schoeisel	4,8	4,5	2,5	7,6	–3,3	14,0	12,2	–18,8	–1,6	.	.	–1,2
Woninginrichting	7,5	7,1	3,2	2,6	0,0	1,1	–2,6	0,6	2,1	.	.	2,2
Huishoudelijke apparaten	15,7	12,6	12,8	13,7	16,1	15,9	6,2	17,3	23,2	.	.	16,1
Huishoudelijke artikelen	–1,8	–4,0	–4,8	–6,6	–7,0	.	.	.	.	.	.	.
Voertuigen	2,0	0,7	0,9	1,0	5,7	2,2	4,3	4,2	8,1	.	.	4,8
Overige duurzame goederen	6,5	3,0	6,2	6,6	7,1	8,8	5,4	5,1	10,8	.	.	6,3
Overige goederen	1,4	1,3	–1,5	–6,4	–2,6	–7,0	–7,3	–0,8	0,5	1,5	1,9	–3,2
Motorbrandstoffen	2,0	4,8	4,1	3,9	0,5	2,5	2,5	–1,2	0,4	.	.	1,7
Energie	0,3	–3,1	–7,7	–17,0	–10,0	–19,0	–21,0	–3,5	–2,3	.	.	–11,8
Overige goederen	1,9	1,3	–0,2	0,0	0,2	0,5	–3,0	1,1	2,3	.	.	0,6
Totaal goederen	3,7	3,3	1,5	0,9	1,8	1,8	–0,5	1,4	4,3	3,9	3,6	1,9
Diensten	1,7	2,0	2,2	2,2	1,7	2,2	1,7	1,5	1,8	2,3	2,1	2,0
Huisvesting	1,4	1,1	1,0	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Horecadiensten	2,5	1,8	2,3	3,4	3,4	4,3	4,1	2,0	4,2	.	.	2,8
Diensten m.b.t. recreatie en cultuur	1,8	1,9	2,3	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Diensten m.b.t. vervoer en communicatie	2,9	2,5	4,7	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Medische diensten en gezondheidszorg	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Financiële en zakelijke diensten	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Overige diensten	–0,1	0,5	1,3	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Consumptie door huishoudens incl. IZWh (binnenlands)	2,6	2,6	1,9	1,6	1,7	2,0	0,6	1,5	3,0	3,0	2,8	2,0
Consumptie door niet-ingezetenen huishoudens in Nederland	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Consumptie door Ned. gezinshuishoudingen in het buitenland	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Consumptie door huishoudens incl. IZWh (nationaal)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

¹⁾ Deze reeks maand- en kwartaalcijfers sluit aan bij de uitkomsten van de reguliere Kwartaalrekeningen.

²⁾ In 2006 is een nieuw zorgstelsel ingevoerd. Dit heeft invloed op de consumptie door huishoudens. Hiervoor is gecorrigeerd.

III. Consumptieve bestedingen door huishoudens incl. IZWh , volume-ontwikkeling gecorrigeerd voor verschillen in het koopdagenpatroon

(35)

	Mutaties in procenten t.o.v. de overeenkomstige periode van het voorgaand jaar											
	2006 ¹⁾				2007							
	sept.	okt.	nov.	dec.	jan.	febr.	maart	april	mei	juni	juli	aug.
Consumptie door huishoudens incl. IZWh (binnenlands)	2,5	2,4	2,1	2,6	0,6	1,7	1,5	1,5	0,9	2,6	3,7	2,1
Totaal goederen	3,0	2,6	1,9	3,1	–0,9	1,1	1,0	1,1	0,3	3,6	5,1	2,2
Voedings- en genotmiddelen	2,4	1,9	1,2	2,0	1,6	1,8	1,0	2,6	1,0	1,4	0,9	3,1
Duurzame consumptiegoederen	4,2	4,1	5,0	8,2	2,7	6,0	7,7	5,6	0,5	7,8	9,8	1,8
Overige goederen	1,8	1,2	–1,3	–2,5	–7,7	–5,0	–7,2	–6,3	–0,8	–0,4	2,4	1,6
Diensten	2,1	2,2	2,3	2,2	2,1	2,3	2,1	1,8	1,5	1,7	2,4	2,1

¹⁾ In 2006 is een nieuw zorgstelsel ingevoerd. Dit heeft invloed op de consumptie door huishoudens. Hiervoor is gecorrigeerd.